

Títol del document:	Procediment d'aspiració de secrecions
Tipus de document:	Procediment
Elaborat per:	Direcció de Cures – Institut Català de la Salut
Codi del document:	

Gestió d'aprovació i de modificacions

Número versió	Data de realització	Data de revisió / modificació	Validació per	Data propera revisió
Versió núm. 01	10/2018		Direcció de Cures	10/2020
Versió núm. 02				
Versió núm. 03				

1. Descripció

- Tècnica que consisteix en l'extracció de secrecions de la boca, nas i/o faringe a través d'una sonda connectada a un aspirador, en cas que la persona no les pugui eliminar per ella mateixa.

2. Objectiu

- Mantenir la permeabilitat de les vies aèries i afavorir l'intercanvi gasós, quan el pacient no és capaç d'expectorar de manera espontània.
- Eliminar les secrecions acumulades a la faringe, estimulant el reflex tussigen.
- Evitar o minimitzar l'aparició d'infeccions respiratòries per l'acumulació de secrecions.

3. Abast

- Tot professional sanitari que hagi de procedir a l'aspiració de secrecions nasals o orofaríngees.

4. Recursos materials

- Gel hidroalcohòlic
- Aspiració de secrecions en pacient sa: mascareta quirúrgica tipus IIR
- Aspiració de secrecions en pacients amb possible exposició a agents biològics que es transmeten per aire (TBC, varicel·la, xarampió, herpes zòster, etc.): mascareta FFP3 i ulleres

- Aspirador
- Sèrum fisiològic o aigua bidestil·lada
- Detergent enzimàtic
- Guants de nitril o làtex, d'un sol ús
- Sonda d'aspiració amb punta roma, estèril
- Connector "Y"
- Gases estèrils
- Xopador
- Tub d'aspiració
- Lubricant estèril
- Got plàstic
- Col·lutori de clorhexidina al 4 %

5. Procediment

Recomanacions generals

- Presentar-se amb nom i categoria professional.
- Informar el pacient i/o família del procediment i la seva finalitat.
- Explicar al pacient les molèsties que li pot ocasionar: sensació d'ofec, tos, nàusees, etc.
- Acomodar el pacient i respectar la seva intimitat en tot moment.
- Verificar les indicacions del procediment prescrit.
- Preparar el material necessari.
- Seguir les mesures generals d'asèpsia.
- Realitzar el procediment segons els protocols establerts.
- Recollir el material utilitzat i rebutjar els residus als contenidors específics.
- Enregistrar el procediment i les incidències a la història clínica d'atenció primària (ECAP).

Tècnica

- Ensenyar el pacient a respirar lentament i profundament.
- Indicar al pacient que faci gàrgares amb col·lutori de clorhexidina al 4 % abans de procedir a l'aspiració.
- Desinfectar-se les mans amb gel hidroalcohòlic.
- Col·locar-se els guants de nitril o làtex, d'un sol ús.
- Col·locar-se la mascareta tipus IIR, en pacient sa, i l'FFP3 i ulleres en cas de malalties que es transmeten per l'aire.
- Comprovar el funcionament de l'aspirador (pressió negativa 80-120 mmHg).
- Fer neteja de les fosses nasals si és convenient.
- Col·locar al pacient en posició de semiFowler, aixecar el llit un mínim de 45-60°:
  - Si l'aspiració és via oral, amb el cap girat cap a un costat.
  - Si l'aspiració és via nasal, amb el coll amb hiperextensió.
- Col·locar un xopador a sota de la barbeta del pacient.
- Connectar la sonda al sistema d'aspiració havent seleccionat la sonda del calibre adequat (evitar sondes de calibre superior al necessari).
- Sol·licitar al pacient que faci respiracions lentes i profundes.
- Lubricar la sonda amb gases estèrils.
- Introduir la sonda suaument sense succionar per una de les fosses nasals o per la boca.

- Quan s'arriba al límit, seleccionar començar a succionar intermitentment (tapant un orifici de la connexió "Y") amb moviments pausats continus i giratoris mentre es va retirant lentament.
- Aspirar les secrecions de la boca i de sota la llengua després de cada aspiració.
- Utilitzar una sonda nova per a cada aspiració.
- Netejar el circuit amb sabó enzimàtic i sèrum fisiològic o aigua bidestil·lada en finalitzar la tècnica.
- Desestimar tot el material en el contenidor de residus grup II.
- Retirar guants.
- Desinfectar-se les mans.

Condicions específiques

- NO realitzar aspiracions superiors a 15 segons.
- NO realitzar més de dues aspiracions seguides. Cal deixar descansar el pacient.
- NO realitzar aspiració de secrecions després de la ingesta.
- En cas de ser portador d'oxigen, aquest es retirarà mentre es realitzi la tècnica.

6. Responsables d'execució

- Professional sanitari que hagi de procedir a les aspiracions nasals o orofaríngees.

7. Complicacions relacionades amb el procediment

- Reacció vagal
- Hipòxia
- Broncoespasme
- Infecció per no seguir les normes d'asèpsia correctament

8. Documents relacionats

- Manual de Procediments d'Infermeria. Institut Català de la Salut. 2010
- Aspiració de secrecions naso/orofaríngees. Hospital de Bellvitge. 2013
- Aspiració de secrecions traqueobronquials. Hospital Germans Trias i Pujol. 2015
- Aspiración de secreciones de la vía aérea. Hospital General Universitario Gregorio Marañón de Madrid. 2013.
[\[http://www.madrid.org/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1352837382621&ssbinary=true\]](http://www.madrid.org/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1352837382621&ssbinary=true) [Consulta: 17/07/17]
- Aspiración de secreciones orofaríngeas y nasofaríngeas. Manual de procedimientos generales de enfermería. Hospital Universitario Virgen del Rocío. 2012 [pág. 242-244]
[\[http://www.juntadeandalucia.es/agenciadecalidadsanitaria/observatorioseguridadpaciente/gestor/sites/PortalObservatorio/es/galerias/descargas/recursos_compartidos/procedimientos_generales_enfermeria_HUVR.pdf\]](http://www.juntadeandalucia.es/agenciadecalidadsanitaria/observatorioseguridadpaciente/gestor/sites/PortalObservatorio/es/galerias/descargas/recursos_compartidos/procedimientos_generales_enfermeria_HUVR.pdf)[Consulta: 17/07/17]
- Aspiración de secreciones por tubo endotraqueal o traqueotomía. Manual de procedimientos generales de enfermería. Hospital Universitario Virgen del Rocío. 2012 [pág. 245-247]
[\[http://www.juntadeandalucia.es/agenciadecalidadsanitaria/observatorioseguridadpaciente/gestor/sites/PortalObservatorio/es/galerias/descargas/recursos_compartidos/procedimientos_generales_enfermeria_HUVR.pdf\]](http://www.juntadeandalucia.es/agenciadecalidadsanitaria/observatorioseguridadpaciente/gestor/sites/PortalObservatorio/es/galerias/descargas/recursos_compartidos/procedimientos_generales_enfermeria_HUVR.pdf)[Consulta: 17/07/17]

- Aspiración de secreciones orofaríngeas y traqueales. Manual de protocolos y procedimientos generales de Enfermería. Hospital Universitario Reina Sofía. 2010
- Aguilera F., Corrales M.T, Florez C.I y Romero A. Aspiración de secreciones orofaríngeas y traqueales. Manual de protocolos y procedimientos generales de Enfermería. Hospital Universitaria Reina Sofía. 2010. [http://www.juntadeandalucia.es/servicioandaluzdesalud/hrs3/fileadmin/user_upload/area_enfermeria/enfermeria/procedimientos/procedimientos_2012/d3_aspiracion_secreciones.pdf] [Consulta: 17/07/17].
- Fundamentos de enfermería. 8ª edición. Potter, P.A.; Griffin Perry, Anne; Stockert, Patricia; Hall, Amy M

9. Autoria

- Montserrat Sallés Coletas. Adjunta a direcció i responsable de l'Àrea d'Activitat i Processos d'Atencions d'Infermeria del SAP Bages- Berguedà- Solsonès
- Patricia González Badillo. Infermera resident familiar i comunitària
- Gemma Calvet i Tort. Coordinadora de projectes d'Infermeria de la Direcció de Cures de l'Institut Català de la Salut

Assessors en prevenció de riscos laborals

- Raquel Marchan. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Catalunya Central
- Josep M. Roigé. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de DAP Camp de Tarragona
- Marc López. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelonès Nord i Maresme
- Silvia Sánchez. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UCP del Centre Corporatiu
- M. Carmen Zapater. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelona Ciutat
- Teresa Catalán. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Terres de l'Ebre

10. Annexos

- Annex 1. Aspiració de secrecions